

ТРИ ЦЕНТИ.

РІК XXXVI.

Ч. 167.

Джерезі Сенті. Н. Дж., п'ятниця, 20 липня, 1928.

MOL. XXXVI. No. 167.

Jersey City, N. J., Friday, July 20, 1928.

THREE CENTS

ВБИЙНИК ОБРЕГОНА ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО РЕЛІГІЙНОГО МОТИВУ

ПОХОРОНИ ВБИТОГО В МЕКСИКАНСЬКІЙ СТОЛИЦІ.

МЕКСИКО, 18. липня. — Президент Каес видав нині урядові комунікат про атентат на новонабраного президента Мексика Обрегону. В цій комунікаті Каес заявляє, що вбийник Обрегону признав, що релігійні почування штовхнули його на злочин.

Далі Каес каже, що уряд уже має багато важких підозрілих атентатів, з котрих виходить, що атентат має клерикальний підклад. Він заявляє, що уряд не дасться настрашати сим злочинним, але далі буде обережні дозубити мексиканської конституції і революції. Він закликає всіх прихильників уряду до ще кріпшої організації в обороні прав народу перед поганими ворогами. Він заповідає, що уряд буде старатися вдержати лад за всяку ціну.

ПОХОРОНИ ОБРЕГОНА.

На загляд Мексико нині спокійне. Проте, появилися чутки, що десь вночі виставилися, але ці чутки не підтвердилися. Столиця Мексика все була зайнята відправленням тіла вбитого президента до міста Сонори, де воно має бути поховане. Коли тіло перевезено в місто, зібрався величезний товпи народу. В похоронах брали участь війська та урядники.

СЛІДСТВО В СПРАВІ ВБИЙНИКА.

Для переведення слідства встановив уряд нового начальника столичної поліції. Сей скоро арештував цілий ряд людей, яких підозрюють за злочини з убийством Обрегону.

Начальник поліції старався довести вперед усього до виявлення імені вбийника. Тільки саме не вийшло, щоб він справді з'явився Хуан Ескандаріо, як се він подав був поліції після свого арештування. Вбийник довго відмовлявся подати поліції своє ім'я. Доперва, як поліція арештувала одну жінку як причетну до заговору, а ся привняла вбийника словами: «Гало, Хосе!» почав убийник говорити більше. Наперед признав він, що зветься Хосе де Лемос.

Про дальші подробиці слівства нічого не відомо. Мексиканські газети домагаються як найскоршого страчання вбийника. Видно, що в них нема найменшого сумніву, що його жде за вчинок кара смерті.

ВЕЛИЧАВІ ПОХОРОНИ МЕКСИКАНСЬКОГО ЛЕТУНА КАРАНСІ.

СОТКИ ТИСЯЧ ЛЮДИЙ ПРИГЛЯДАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМ.

НЮ ЙОРК, 18. липня. — Міський, стейтвий і федеральний уряд задулися для влаштування вчорашніх похоронів мексиканського летуна Карансі, що загинув кілька днів тому, коли, вертаючи домів зі Злучених Держав, влетів у грому бурю.

У похороні, що відправлявся в тіло летуна на залізничній дорозі, залізи його землянина поведе до рішного краю, взяла участь величезна маса війська, поліції, урядників та приватних людей.

Газети підносили демонстрації значний похорону з огляду на ситуацію в Мексикі; сим Американці демонстрували свою приязнь до теперішнього уряду Мексика, якому вороги хотіли завдати тяжкий удар.

З ПЕРЕДВІДРОЧОЇ ПОЛІТИКИ.

ГУВЕР ОБИШОЕ "ДОЗОРОВ РОЗВІЗКУ" ФАРМЕРСЬКОГО ПИТАННЯ.

ДЖУЛСБЕРГ, Колорадо, 18. липня. — Герберт Гувер, кандидат республіканської партії на уряд президента Злучених Держав, вдав нині на своїм поїзді конференцію з губернаторами стейтів Айови й Небраски, а відтак видав заву фармерам, що він постарается о "дозоров розвизку" питання фармерської допомоги.

Республіканський комітет поробив приготування до ностифікації промови Гувера, яку він має вилосити в Пало Алто дня 11. серпня. Комітет поробив приготування, щоб промову могли почути при помочи радіо яких 30 мільйонів душ.

"Суші" демократи зблизили в місті Айові, в стейті Тенесі, щоб повести агітацію проти кандидатури Ал. Смита.

ЩЕ ВІСМ ДЕРЖАВ ПРИЙМАЄ ПРОПОЗИЦІЮ КЕЛОГА.

ВАШИНГТОН, 18. липня. — Департамент стейту дістав відповід від ще вісьмох держав, які приймають пропозицію Келога про поставлення війни поза межі закону. Келогово пропозицію прийняли тепер: Велика Британія, Австралія, Нова Зеландія, Південна Африка, Індія, Канада, Бельгія й Польща.

ПОДРОБИЦІ ЗАГРОДНОГО ВБИСТВА.

МІНЕОЛА, Богот Аляска, 18. липня. — Поліційне слідство над вбивством багатого брутиского контрактора Вільяма Гилбрайда, котрого тіло наведено в мішку на степі коло Форт-Порт, показує, що Гилбрайда вбито ударом молота по голові. Стерженню се на основі лікарської секції, яку доконали нині.

Після казав, що молотом, яким ударено Гилбрайда, мав один кицьч зоміляний; ударено його в висок, як жертва лежала на спині. Лікар уміє, що хоча удар був дуже сильний, нападений жив ще на удари ковпачка на.

Щі підозрюють за вбивство поліція держить у арештах Італійського іммігранта Оскар Устін.

КОНФЕРЕНЦІЯ "ТРЕТОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛУ".

МОСКВА, 17. липня. — Тут відкривалася конференція Інтернаціоналу під знаком нещадної війни з капіталістами Америки та Англії. Болшевики хваляться, що положення в світі є на 100 відсотків за мировою революцією.

Найважливіше те, що лідери Інтернаціоналу звернулися з пропозицією вернути Троцького в партію. По їх словах, Троцький страшно блуде, але конференція не може того питання переварити і находитися це діло тепер дуже трудним.

Рішова та його прихильники кажуть, що готувальт надзвичайні аграрні міри.

ВЕЛИКА АМНЕСТІЯ В МАЛЯРСЬКИХ.

БУДАПЕШТ, 17. липня. — Більше як 5,000 арештованих в малярських "тормах", засуджених на різні терміни, сьогодні дістали свободу. Воля дано на підставі нового закону про амністію. Межі звільнення є кількох, що були засуджені на довірчому винизі.

БІРКА МЕЖИ ПОЛІЦІЮ І ДЕМОНСТРАНТАМИ.

БЕРЛІН, 17. липня. — 5 людин дістали франсиски в суттінці між кількочисельною юрбою і поліцією на залізничній стації. Велика юрба народу чекала на прибутті звільнених по амністії політичних в'язнів. Кожна стало відомим, що в'язні будуть звільнені лише в другій половині цього тижня, юрба заперестувала, чим викликала втручення поліції.

НЕБУВАЛИЙ СПОСІБ РАТУВАННЯ ЗАМУРОВАНИХ РОБІТНИКІВ.

ПАРИЖ, 17. липня. — Двох італійських робітників, Джоєф Мусулло та Джоєф Почко, через обвал буди замуrowаних в залізничному тунелі, який пробивали недалеко Брану, в повіті Сава, у Франції.

Для вратування замуrowаних провели крізь землю тунель руру і цю подавали поживу, поки до них не доконалися. Замуrowані є поранені, але відділь будуть живі.

АВІАТОР ВИРАТУВАВ ДВОХ АЛЬПІНІСТІВ.

ЖЕНЕВА, 17. липня. — Цікавий випадок трапився вчора з двома альпіністами. Джек Тото та Шарль Бернард вибурили в гори, і коли були на великій висоті, шнур, який альпіністи були зв'язані, урвався й один полетів у пропасть, а другий затримався. В цей час французський авіатор, що пролітав недалеко Мон Блану, угадав неспасивий альпіністи і дав знати провідники, які вратували гірських жандармів.

ДОСМЕРТЯНИЙ ПРЕЗИДЕНТ.

З Ковна доносить, що серед населення ковенської Литви помітні течії, що зміряють до проголошення теперішнього президента держави Сметона досмертним президентом. Цей напрямком підтримують литовські націоналістичні круги, і вони закликають на закріпленню теперішнього державного ладу на Литві. Цей проект буде мабуть введоват підданий під літви. Резолюцію ухвалено од всесереднього голосування.

ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ ІЗ САГАРИ.

Египетський уряд задумує план, що може стати зворотного точкою в господарським житті Египту. Є се намір вибудувати короткий канал від Середземного моря до Ель Гатари, куди перепливають бл 4 мільйони куб. метрів води. Ця кількість води вистарчала би до електрифікації всього Египту і зробила би врожайним великі простори пустарі. Вся ця ідея виринула у зв'язку з фактом, що околиця Ель Гатари нахолодиться у найвищим своїм місці на 134 м. нижче морського рівня. Котрий будови цього каналу обчислений на 15 міль. фунтів. Египетський уряд поклав у бюджет на цю цінь 30,000 фунт. стерлінгів.

ДО БІГУНА 60 ЛІТ ТОМУ.

Лет "Італія" до бігуна пригалад першу подорож туди, зробивши Французом Густавом Ламбером 1863 р. Цей молодий учений приготувався до подорожі три роки, збираючи гроші та матеріалі, щоб дістатися своєю мрію і пробити на бігуні 2 роки. Він назбирав з 60 охотників: учених і лікарів, що згодилися їхати з ним. Міністерство освіти та географічне товариство дали йому підмогу. Ламбер зібрав 600,000 фр. і за ці гроші купив корабель, спеціально пригоний до плавби серед цівів. Та цього було мало. Ламбер, щоб зібрати більше грошей, влаштував сензаційний феша на великанській площі Парижа і сам літав на балоні, щоб привабити публіку. Але дохід був незначний. Виправу треба було відкласти. Почалася франко-німецька війна і Ламбер вступив до війська як звичайний рядовий і загинув. Аж 40 літ пізніше його мрію здійснив подорожник Мірі.

КІНЕЦЬ СЕНЗАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ.

В Парижі скінчився процес, що на протязі тижня давав пресі великанський матеріал для сензації. Судили вийня Месторіна, що кілька місяців тому отримав золотаря Трофима, вбив його, винів його за місто і обиди його бензину, підпалів. Суд присяжних засудив його на досмертні тяжкі роботи, а не на смерті, за огляду на раніше зрахово життя. Вулучила юрба допомагала окликами смерті для Месторіна. Після розважання арештували, що брата присутня при зачині і перекування нагабалися британці. Є підозріння, що вона жила в близьких знайомах із Трофімом. Жінка засудженого пробувала після присуду мужа отруїти.

ДОМАГАЮТЬСЯ ОБМЕЖЕННЯ ІМІГРАЦІЇ.

Англійський дієзвладний сирод в Едмонтоні ухвалив 28 червня резолюцію, якою домагається обмеження імміграції до Канади на засади квоти. Резолюція висловлює опінію сироду, що в найважливішій інтересі Канади є задержувати більшу рівність між імміграцією до Великої Британії й імміграцією з інших країв Європи. Говорили за резолюцією, сказав кошовик Джеймсон, що Канада не дістав достатком іммігрантів з Великої Британії, отже є небезпека, що імміграція з решти Європи можуть їх закламають введоват підданий під літви. Резолюцію ухвалено од більшістю.

УЧИТЕЛІ В ОБОРОНИ ОСОБИСТОЇ СВОБОДИ.

Конвенція Американського Учительського Товариства в Шікаго 28 червня признала \$75,000 до \$100,000 на боротьбу проти обмежування особистої свободи учителів та учительок в різних стейтах. І так в Айові учителям не вільно ходити на танці або до кіно-театрів. У Вест Вірджинії вимагається від учителів, щоб їм підпавували свої галаші. Норт Каролайна вимагає від учителів та учительок, аби йшли спати в 8 годині вечер. Гок, Міш, вимагає, аби учительки носили спідницю, що закривають верх черевиків. Род Айленд і Індія забороняють учителькам дружитися.

УРЯДОВИЙ ТЕРОР В РУМУНІ.

"Лунпа" повідомляє на відставі відомостей, одержуваних від одного з членів уряду Братіну, що уряд збирається подати до парламенту економічний проект про загострення теперішніх правил про вишкіловані стан. Законопроект передбачає чимале збільшення кар за агітацію проти урядової системи. Уряд збирається заборонити дозволу все наряду провідних дівчів селянської партії. Передбачається запровадити низку адміністративних заходів для боротьби з агітацією селянської партії.

У відповід на ці погрози селянська партія опублікувала повідомлення про резолюцію, що їх 6-го травня ухвалив партійний конгрес в Алба-Юлії. Партія вирішила перешкодити парламентові ухвалити закон про готовану урядом законодільну позичку, а також відповісти урядові кредити, сподіваючись в такий спосіб примусити Братіну або податися до дімісії, або розпустити палату.

Коли ці наміри не поведуться, партія вирішила бойкотувати палату й сенат і домагатися повалення уряду всіма легальними й нелегальними способами.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА КОЛО ЙОНКЕР, САСК.

35 вагонів тваринного поїзду Канадської Національної Залізничної вискоичило 27 червня з шин коло Йонкер в північно-західній Саскечевані. Причиною катастрофи була зломана шина, через яку вагоні ачали котитися в долину з настипу після того, як локомотив з вуглевим вагоном і п'ять вагонів перейшли через неї. Поїздом їхало "залим" кілька "пасажирів". Один з них погіб а шість пошкоджених дісталися до шпиталю.

ІМІГРАЦІЙНИЙ УРЯД МОЖЕ ДЕПОРТУВАТИ.

Імміграційний уряд в Канаді має повне право депортувати (відістати назад) іммігранта, що переступив імміграційні бар'єри. Апеліційний суд у Монреалі відмовив 28 червня відомим людам дівчів, Еренсхейт і Пільштинков, призначених до депортувати. Дівчата старішали вратуватися від депортувати влітвом до суду, іммігранти треба поновити, а їхні вимоги дозволити ухвалити, як і виставити їх до депортувати до Канади, то можуть бути відістаті назад до Європи.

9 КОРАБЛІВ ТА 20 АВІАТОРІВ ШУКАЮТЬ АМУНДСЕНА

НОВІ ТЕОРИ ПРЯДО АМУНДСЕНА. ОСЛЮ, Норвегія, 18. липня. — 9 кораблів і понад двадцять авіаторів прибули до Шпіцбергена, щоб пошукати в розпукуванні шістьох людей, що пропали з "Італія", та Роальда Амундсена з його товаришами.

З дев'яти кораблів 7 французьких, а два московських. Шість з них вийшли вже сьогодні. Між пробуваними знаходяться відомі французькі дослідники Жан-Батист Шаркот. Він висловив гадку, що катастрофа з авіопланом Амундсена трапилася лелебав на островах Шпіцбергена та що шість людей, які були з Амундсеном, живі.

Французький кружак "Страсбург" буде працювати разом з розвідочним кораблем "Кайтан Рузавел" та штурманом в Шпіцбергенському архіпелазі; капітан Вистіан на зблиз до Шпіцбергена. Норвежський розвідочний корабель оглядатиме Іж Аляска.

Ледолом "Маліні" шукає шістьох людей, пропавших з "Італія". "Красні" тепер бере вугілля в Аденіт Бей, іскі чого піде в Кінг Бей, де передаста уртованим на Італійський корабель "Іта ді Мільо". Пізніше має йти в район острова Фолі, де трапилася катастрофа з дівчівим "Італія".

Французька преса висловлює надію, що Амундсен та його товариші живі!

Ледолом "Красні" напружить усі сили для дальших пошуків пропавших дослідників, хоч умови в тіх частині Північного моря значно погіршилися.

БОЛГАРІЯ ДІЛІЛАЄ СЕЛИЩ ЗЕМЛЮ.

СІМЯ З 5 ДУШ ОТРИМУЄ 75 АКРІВ; КОЖНИЙ МЕЖОПАТІЙ 12½ АКРІВ. СОФІЯ, Болгарія, 18. липня. — Один з найголовніших рухів, який повстав по вірні в Болгарії, це рух хліборобів, які весь час стояли в центрі уваги болгарської внутрішньої політики. Одним з найбільших реформаторів був убитий прем'єр-міністр Стамбульський, який установив в Болгарії диктатуру хліборобів. Тепер земляна криза несподівано розв'язалася в користь хліборобів. Уряд прийняв закон, по якому сім'я з 5 душ одержить 75 акрів, а кожний межопатій 12½ акрів.

НА БАЛКАНАХ КІПІТЬ.

9 СЕРВІВ УПАЛО З РУК ЧОРНОГОРЦІВ. БІЛГОРОД, Югославія, 18. липня. — Віддалі "четніки" під проводом Чорногорця Фелікса Сарковича напад сьогодні на сербський поргачинию сторожу в Санджаку коло Нового Базару. Плічав напад внало 4 жандармів та 5 селян.

Уряд задав війну з бандитами та оголосив Сарковича і банду поза законом.

Генерал Томич, шеф сербської жандармерії, одержав наказ робити, що він хоче, аби лише знищити бандитів. Голову Сарковича оцінюють на мільон динарів (\$180,000). Його поле діяльності розповсюджується по всій альпійській границі та горах, які вже знають багато убивств чорногорської банди.

МАЙЖЕ ВСІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ДЕРЖАВИ ПІДПИСАЛИ ПРОПОЗИЦІЮ КЕЛОГА.

ЩЕ 8 ДЕРЖАВ ПРИЙНЯЛИ ПРОПОЗИЦІЮ. ЛОНДОН, 18. липня. — Міністер закордонних справ Осен Чемберлейн заявив сьогодні в Палаті Громад, що англійський відповід на пропозицію Келога про оголошення війни поза законом доручено нині американському відпоручникові.

Майже всі європейські держави прийняли пропозицію Келога. Остороні стоїть СРСР, але не тільки відноснося ворожо до пропозиції, але навіть висміює Америку в своїй пресі.

ЛАТИНСЬКИЙ КВАРТАЛ В ПАРИЖІ ПІД ЗАГРОЗОЮ УПАДКУ.

РАКЕФЕЛЕР МОГ ПОДАРУВАВ 2,000,000 ДОЛЯРІВ НА БУДОВУ НОВОГО СТУДЕНТСЬКОГО РАЙОНУ. ПАРИЖ, 18. липня. — Латинський квартал є славний Сорбонський університетом, в якому слухають лекції студентів всіх націй та країв. Французи називають цей район "розумом Парижа" і хоч жили там тісно, а доми налічували по кількасот літ, ніхто ніколи не думав над перенесенням студентського центру десь в інше місце.

Тепер американський мільярдер Ракефелер Молодший подарував 2 мільйони долларів на будову нового району на місці колишніх фортець Парижа, які колом охоплювали столицю Франції.

ЖЕРТВИ СПЕКИ НА РЕЙНІ, В НІМЕЦЬКІЙ.

ЗАГІНУЛО БЛИЗЬКО 100 ЛЮДЕЙ. БЕРЛІН, 18. липня. — З Дієлсдорфу повідомляють, що понад 30 людей загинуло в ріці за п'ять днів страшної спеки. Всього загинуло дої близько 100 людей. Виволонено пошкодило 18 трупів. Богато пропало та ще більша кількість не встановлено. Скільки потонутих в Рейні, не встановлено. В озерах та ріках біля Берліна згинуло коло 150 людей.

ВИСТУП ПРЕДСТАВНИКА АМЕРИКИ НА КОНГРЕСІ ІНТЕРНАЦІОНАЛУ.

КАЖЕ, ЩО НЕДАЛЕКО ВЖЕ ДО РЕВОЛЮЦІЇ. МОСКВА, 18. липня. — На шестій конференції Інтернаціоналу, яка ачасилася тепер у Москві, Американський Війтнім заявив, що він вважає за потрібне, аби імені мільйонів робітників — Негрів та селян Злучених Держав Америки. Недалекі десь, коли Негри будуть грати роль, яка їм належить в революції проти уряду Злучених Держав.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1892
Published daily except Sundays and holidays
at 80 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 6, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year \$ 7.00
Six months \$ 3.75
Three months \$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
C. by mail \$10.00
By express \$12.00
S. Canada by express \$ 2.75
S. Canada by mail \$ 2.00
Foreign Money Order.
Telephone "Свобода": 498 Montgomery, Te. U. H. Cossack: 1838 Montgomerie.
Address: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СВІТ ДОМАГЕТЬСЯ ВІСНОВЕННЯ

Нині світ сльот домагається висновка від учасників ви-
прав Нобіле до північного бугна. Домагається висновка
не тільки заінтересована Швеція, котрої горожанин др. Фін
Мамгрен загуб, як кажуць, через небажальство команди ба-
льона "Італія", але й публічна опінія держав країн. Італійці
пробують викрити від загального жадання тим, що, мо-
ва, тут домагається висновка більшовицький, але цілий світ
знає, що хоча більшовицький й хочуть тут злізати свою залі-
до фашистів, та домагаються ставлять не тільки більшовицький,
але й "капіталістичний" громадянства.
Світ хоче знати: чи правдою є, що д-р Мамгрен по-
кинувши товаришів вирішувати?
Се домагає опінії світу незвичайно цікаво. Якби так др.
Мамгрен загинув серед звичайних умов буденного життя, то
лево чи хто підписав би такі претенсії до його товаришів.
Серед звичайних умов ніхто не жадив, щоб один чоловік
жертавував життям своїм для вратання чужого. Але в сьому
случаю було інше. Обставини, серед яких скоїлася подія,
були надзвичайні. Було се підчас подорожі до бугна, незви-
чайно небезпечного подорожі, в якій обов'язує безстраш-
ність учасників одних другим, бо тільки при тій умові мож-
ливі досліди краді виїзду.
Сама виїзда не була буденною справою. Кожний учас-
ник виїзду виправив вже самою участю свою відразу героєм,
себто людиною повною самоповаги для добра других. Як
таким ім плавскав цілий світ. Як таким ім світ співчував у їх
нещасті. Як таким світ радувався їх врятуванню.
Та героїзм має не тільки свої права але й свої об-
ов'язки. Коли хто робить героїське діло, то він обов'язаний
до героїського заховання. Коли людство, що йому приписує-
мо, переконане, що він не людина, готова на великі діла само-
пожертви, але дірба людина дрібних інтересів, або що він
своє героїство робить не за мотиви самоповаги для добра
других, але за мотиви висновка себе над других, для мо-
тивів панування над другими, щоб вилізати другим в очі
риси своїм героїзмом та побити всіх усіх більше прав,
як пещена дитина від своєї матери, тоді герої заїмає в люд-
ському пошаніку з високого педесталу героїства низче по-
шанів звичайної людини.
Людство любить такі герої, але людство любить по-
чувати, що його герої справді герої, а не низькі
мізероти. Шанів світ думає, що герої "Італії" заслужили собі
на великі жертви, але людство повсюди для вратання залози
"Італії", але людство бубоні болючо розчароване, колиби са-
могласа показався негідно всіх жертв, порожнеча для її
вратання.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.
(161)

були повторенням, але трохи
в більш рішучих тонах, гово-
рили основ резолюцій другого
військового з'їзду. Якійсьбу-
дній уважливості, оригіналь-
ності в своїх постановках він
не висловлював, тому й не ста-
ли сприйняти на всіх постанов-
ках, а наведу лише дві головної:
а) про майбутній устрій Росії, та
б) про українізацію війська.
а) Щоб забезпечити для
всіх народів Росії найкращий
народу, з'їзд вважає необід-
ним, щоб російська республіка
була перетворена у федера-
цію суверенних республік
демократичних республік,
з забезпеченням прав меншос-
тності.
б) Відкидаючи потребу і-
стнування постійного війська
й приймаючи до того, щоб воно
було замінено народною мілі-
цією, яка стоїла на стороні
інтересів трудового селянства
та робітничества, а не була —
як постійне військо — спіл-
ниця збройних сил, які і-
стнували на національно-територіальній
основі, щоб (або) не були
як збройні дезорганізації, які
через те домагаються негайно-
го відкидання України на су-
тні

В БАЛКАНСЬКІЙ КІТІ

Знову на Балканах з'явилася
македонська "Дієра Прото-
горена в Болгарії та замах на
жизнь начальника сербської
поліції в Белграді Лазаревича.
Балканські пілоти з'явили
був тереном численних воєн,
постійно банди різних народів.
Найбільше неспокійним: кутом
Балканів є Македонія. Цей не-
вдалий, але надзвичайно во-
ложивий нарід, розшито-
ваний трома державами: Бол-
гарією, Югославією та Грецією.
В жадній з цих трох держав
Македонці не мають ніяких
своїх національних прав: Со-
тків років їх гнали, громили й
рвали Турки, але й тепер
"браття Славяне" та християн-
ські Греки поводяться не ба-
гато краще від Турків. Не ста-
немо тут спинитися над тим,
чи взагалі Македонці можуть
самоуправлятися, чи зможуть
використати автономні права,
якби такі були їм дані. Пра-
ва, Македонці стоять серед не-
культурних балканських наро-
дів на найнижчому щаблі
розвитку, але й сучасні вола-
ри їх і не старуються підне-
сти Македонців культурно й
економічно. Навпаки, вони на-
магаються зосередити народи
їх, довести до повної загуби
їх вимірності. Та не в си-
лі вони того зробить. Довгі
сотки років різні поработи-
лі македонського народу
старіються його стерти з ли-
ця землі. Не раз Македонія
переживала страшні часи ви-
різування її народу, але ми-
налі часи й той нарід все ще
жив, оживав і продовжував
кріпав боротьбу за своє ви-
зволення.
Се найліпший приклад то-
го, що нації, яка хоче жити
й веде активну боротьбу за
своє життя, не можна ні де-
націоналізувати, ні зникнути.
Вона з факту боротьби за своє
істнування черпає сили й со-
ки до свого життя.
На терені Македонії і-
стнують сотки, а то й тисячі спе-
ціальних бовіх дружин, що
проводять боротьбу з Сербі-
ями, Болгаріями й Греками. Ра-
йон їх діяльності знаходиться
якраз там, де сходяться
три балканські держави. Ті
держави не дуже то живуть
мирно, бо Болгарія й Греція

чужина, колиб тоді, в 1914
році, не стояли за с'явою
Сербії, не з'явили держави,
що прагнули до війни, в дру-
гій стороні Австрії й Герма-
нії також не хотіли той вій-
ни, то й Конфлікт, що виник
приводив до насильства
австрійсько-сербського престолу,
можна було розв'язати вій-
ну шляхом. Але тоді позитив-
на конюнктура в Європі була
така, що майже всі великі дер-
жави прагнули до війни. Чого
вони прагнули, те отримали,
використали стрія сербсько-
го студента як безпосередню
приличку до війни.
Коліб тепер ходило якимне-
будь великим державам о те,
щоби на Балканах, а може й
в Європі виникла війна, то во-
ни легко моглиб скористува-
ти в минулому році сербсько-
болгарський конфлікт. Знову
хотіли виграти, хотіли про-
грати, а Сербія та Болгарія
напевне понесли жертви й
втрати на користь когось ін-
шого, більш могутнього. Так
самі й Македонці явилися
козом відпущення в кріпавій
річ сильних держав.
Принісений нарід не мо-
же проводити власної політи-
ки, власного доцільного на-
ціонального життя, а завжди
буде іграшкою в руках силь-
нішого.
Тогорічний конфлікт був за-
ложений може для того,
щоб знову виник якийсь но-
вий і з гіршими наслідками,
до чого можуть привести ос-
татні вбивства в Сербії та
Болгарії. Загроза миру на Бал-
канах буде істнувати так до-
во, поки не залагодяться ті
протиріччя національно-дер-
жавного буття балканських
народів, які там істнують.
Більше доцільно булоб ста-
нути усунути причини ви-
никаючих конфліктів, ніж усуну-
ти конфлікти, коли ходить
кому про дієвість й радикаль-
не заспокоєння Балканського пі-
стовера. В протинному разі
Балкани будуть постійним же-
рем нових європейських війн,
до їх с'явотних конфліктів.
Поруч з нерозв'язаним пи-
танням української державно-
сті та об'єднання українських
земель, Європа має в Бал-
канах одно з найбільше набо-
лих місць, яке легко може
розширитися на весь світ.

В СПРАВІ СІРІТ В КРАЮ

(Надіслана стаття)
Підписана як член Товари-
ства Українського Краєвого
Товариства Охорони Дітей і
опіки над Молодім, перебу-
ваючи хвилю в Злучених
Державах, бажала би, згідно з
одеженнями з рамені згадо-
ваного Товариства поновити
й порученням, порушити
справу наших сиріт в краю.
Незавида їх доля. Бо одні
продаються, себто передані
на продаж за гроші, а інші
продаються національно, по-
даючи в польські закорони-
ки.
Щоби їх ратувати, заступ-
люся у Львові в є часи с'я-
вової війни, "Товариство Охо-
рони Дітей і Опіки над Моло-
дім".
До 1924 року користувалося
се товариство значною аме-
риканською допомогою з боку
американського Червоного Хре-
ста. Тепер ту акцію здій-
лює й товариство опінію-
вало в таких тяжких умовах,
що приходить ліквідувати
своє діяльність у Львові і на
провінції. А що та діяльність
не була мала, видно по тім,
що Товариство успіло досі
зорганізувати 34 філії по ріж-
них провінціях містах.
Товариство розвинуло свою
опіку над сиротами до цієї
міри, що мусить тепер присту-
пити до будови хочби мало-
го Сирітського Шпиталю.
По сирітських захистах і за-
хоронках є повно наших ма-
лих сиріт, обчужених зарази-
ливим недугами, яких годі дер-
жати разом з другими дітьми.
Іх треба відвезти до шпита-
лі і віддати спеціальній лі-
карській опіці. Такий шпита-
лі мусить бути побудований
у Львові, бо тут маємо своїх
власних лікарів спеціалістів,
які самі лічення обидяться
дешевше.
Крім сего треба одкрити
розв'язати Сирітську Бурсу, для
тих сиріт, що піросили з їх
треба підвостити ремесла. З їх
бурси була би велика користь,
бо вона виховала би нам че-
сних ремісників і свідомих У-
країнців. У Львові є багато
ріжного роду майстрів і тут
моглиб ті сироти практично
вишколентися, а скінчивши
трілітню науку, розбрістися

фронти й в тилу в окремі ча-
стини, а також українізації
гарнізонів на терені України".
Таким невідомим і далеко не
твердим зиском виявляв волю
українського війська цей ос-
татній всеукраїнський військо-
вий з'їзд, на якому вже і-
стнує більшовицький член Ко-
мітету. Також не зайши жад-
ні зміни в його дотеперішній
організації — виборності са-
мих комітетом своєї президії.
Також і до усталення взає-
мовідносин Комітету та Всеу-
країнської Ради Військових Де-
путатів нічого не зроблено.
С. Петлюра, що в початках
з'їзду повів агітацію за те, що
був головою Комітету був об-
раний з'їздом а тому й має
більші права від інших членів
Комітету (у вибори своїм
дім не сумнівався), з огляду на
різку зміну статті й забез-
печення аступлення його в Ге-
неральний Секретаріат, як ос-
кретари по військовому спра-
вам, більше не ставив питан-
ня про зміну статута Комітету.
По утчі штабу округу з
Київщини і Кірієнком з
Києва всі його функції на ко-
роткий час перебрав на себе
Генеральний Комітет, а з при-
значенням командуючим вій-
ськами Київської округи член
генерального комітету В. Пале-
нка. Остатній повноваження
старий штаб округи новим
людям, теренів на себе ус-
функції командуючого Війсь-
ком Округу. Генеральний Ко-
мітет негайно приступив до
співпраці з підготовкою організації
українського Військового Мі-
ністерства та Генерального Шта-
бу.
Взагалі праця третього
всеевропейського з'їзду військо-
вого характеру, в діловій своїй частині
була хаотична, випадала і-
була делегати розійшлися, зали-
шилися в штабі округу з
Київщини і Кірієнком з
Києва всі його функції на ко-
роткий час перебрав на себе
Генеральний Комітет, а з при-
значенням командуючим вій-
ськами Київської округи член
генерального комітету В. Пале-
нка. Остатній повноваження
старий штаб округи новим
людям, теренів на себе ус-
функції командуючого Війсь-
ком Округу. Генеральний Ко-
мітет негайно приступив до
співпраці з підготовкою організації
українського Військового Мі-
ністерства та Генерального Шта-
бу.

повинний був начальником ге-
нерального штабу й ще за ба-
гато часу до проголошення
Скоропалким федератії У-
країни з чорнотеністю Мос-
ковською відносинам промову
на зборах старшин "українсь-
кого" генерального штабу, що
нарішті йому пошлястиво за-
кінчити формування штабу з
кращих "руських офіцерів",
що стануть до боротьби за
"Велику Росію".
Таким був необережний під-
бір співробітників С. Петлю-
рою, коли він захопився тим,
що справа війська має бути
лише в руках фаховців, мало
звертаючи увагу, що ті фахо-
вці є ворогами української дер-
жавності, хоч на зовні й вияв-
ляли себе прихильниками "у-
країнської ідеї". Благо, не та
формула нічого не могла
привести до зміст той ідеї. Буд-
чи сам людиною чесною, С.
Петлюра вірив, що всі такі
фаховці" також чесно с'яжуть
у українській державності й не
звертаючи уваги на протести
люди старих товаришів-співро-
бників по Генеральному Ко-
мітетові проти передачі військо-
вої справи в руки людей, що
лише, тепер, під тереном
більшовицької перестрою, ста-
ли згодошуватися до нас.
Правда, використувати їх
треба було як фаховців, але
не як керівників українською
військовою політикою, що
може захоплює в свою кріп-
ку, а старих плітварів організації
української армії остаточно
відкинувши від військової справ.
Малою добрим організації
ний сприт, в особливо офі-
ційного генерального штабу
свою кастову солідарність, ц
тому п'ять літ

фаховців в короткі часі захо-
пили все так, в свої кріп-
ку, до розгону Німцями
Української Ради вона не змогла
організувати армії й залиши-
лася безброною, але гетьма-
нові вони дали вже добре під-
готовані зародки організації
військової штабу, що так у-
спішно при ному служили
провокуючи ідеї української
державності, та допомагали
організації "американських
емигрантів" на Україні, та поза
Україною.
Лише одиниці з тих фахо-
вців, у першу чергу по по-
ходженню українці, що усвідом-
или своє національне похо-
дження, стали на вірну й
лицарську службу своєму
народові, а також частина
по походженню зовсім не
Українців, вірно, чесно й по-
лицарськи служили ідеї україн-
ської державності й залиши-
лися в лавах українського
лицарства навіть на еміграції.
Далі буде

